

Konservavimo ir restauravimo darbų

ATASKAITA

**Vilniaus miesto gynybinės sienos Medininkų-Subačiaus vartų dalies, Šv. Teresės
bažnyčios ir basųjų karmelitų vienuolyno, Šv. Dvasios cerkvės ir vienuolyno komplekso
galerija**

Mediniai ranktūriai R galerijos dalyje

(unikalus objekto kodas Kultūros vertybių registre 27325)

Objekto adresas:

Vilniaus miesto sav., Vilniaus m., Aušros Vartų g. 12

Objekto savininkas:

Vilniaus arkivyskupija

<https://www.vilnensis.lt/kurija/sekretoriatas/>

Šventaragio g. 4

LT-01122 Vilnius

Raštinės telefonai:

+370 5 262 70 98

+370 5 212 36 53

Raštinės faksas

+370 5 212 28 07

Elektroninis paštas:

curia@vilnensis.lt

Konservavimo ir restauravimo darbų ataskaitą parengė polichromuoto medžio restauratorius
ekspertas Alfonsas Šiaulys kv. paž. Nr. 30, (išk. 1995-03-24, galioja neterminuotai)

tel. 869936412. e.p asdirbtuve@gmail.com

Konservavimo ir restauravimo darbų programa patvirtinta 2021-05-20. Nr.114-52

2021-08

Vilnius

.....
.....

UAB „Restauracijos ir statybos trestas“

įstaigos, atliekančios restauravimą, pavadinimas

skyriaus pavadinimas

I. PAMINKLO RŪŠIS (apibrėžti sąlyginį paminklo rūšies skaičių, apibūdinti paminklą)

	1.	2.	3.	4.	5.
rūšis	Vaizduojamojo meno paminklai	taikomosios ir dekoratyvinės dailės paminklai	archeologijos paminklai	spaudos ir rankraščių paminklai	kiti istorijos ir kultūros paminklai
paminklo pobūdis		Mediniai ranktūriai			

III. KATALOGINIAI PAMINKLO DUOMENYS		Pastabos, patikslinimai, restauravus paminklą
Pavadinimas	Mediniai ranktūriai	
Autorius	Pjetro de Rossi (1761-1831)	
Sukūrimo laikas	1829 m.	2010 m laiptinė rekonstruota (pakeista laiptų geometrija, pašalinti autentiški ranktūriai)
Medžiaga, pagrindas	Mediena, metalas	
Atlikimo technika	Drožyba, staliaus darbai	
Matmenys	447.89 dm²	

IV. RESTAURAVIMO PAGRINDAS (darbų atlikimo priežastys ir tikslas; dokumento pavadinimas)

Ranktūrių apsauginė danga sunykusi, trupa, byra, atsisluoksniuoja nuo pagrindo. Neišlikę daugelio medienos apdailos (lako) dangos fragmentų Mediena pažeista mechaniškai, yra medienos deformacijų. Yra neišlikusių drožybos, kompozicinių elementų.

Paminklas perduotas restauravimui 2021 m. 05mėn. 26d. (2021 m. 05 mėn. 20 d. protokolas Nr. 114-52)

V. PAGRINDINĖS ŽINIOS APIE PAMINKLO ISTORIJĄ, saugojimo sąlygas, ankstesnius restauravimus ir tyrimus.

Į koplyčią nebuvo leidžiama įeiti. 1828-1829 m. remonto metu šoniniai langai padidinti iki grindų. 1785 m. gatvėje buvo uždrausta prekiauti pamaldų Aušros Vartuose metu. Iš visų praeivių, nesvarbu, kokios jie tikybos, reikalauta nuo vartų iki Pociejų koplyčios eiti neprisidengta galva

VI. PAMINKLO BŪKLĖ PRIEŠ RESTAURAVIMĄ

Stebint vizualiai Ranktūriai pagaminti iš tarpusavyje suklijuotų uosio ir ąžuolo medienos atskirų fragmentų. Ranktūriai modeliuoti reljefiniais ir profiliuotais drožiniais, tekintais elementais. Ranktūrių mediena tonuota (tamsinta) rudo atspalvio beicu. Medienos apdailos apsauginė danga buvusi skaidri, tačiau patamsėjusi, sumatavusi, ištrupėjusi, atskiri dangos fragmentai neišlikę, mechaniškai nusitrynę iki atviros medienos Ranktūrių atskiri fragmentai pasidengę atsitiktinių dažų sancaupomis (matomai sienų remonto, dažymo metu?), visas medienos paviršius pasidengęs nešvarumų sancaupomis, dulkių nuosėdomis. Yra medienos mechaninių pažeidimų, neišlikusių drožybos fragmentų. Figūrinių ranktūrių kraštai plonai išmodeliuoti, todėl veikiant drėgmės ir temperatūros svyravimams susiformavo medienos plokštumų deformacijos

VII. RESTAURAVIMAS

Programa sudaryta remiantis restauravimo užduotimi, priimta Restauravimo tarybos posėdyje:
2021 m. 07 mėn. 15 d. . Nr. 114-5

Laboratoriniais tyrimais nustatyta kad pirmoji ranktūrių danga yra buvusi sidabravimas. Tačiau šios dangos aptikta tik pėdsakai (neaišku ar visi ranktūriai buvo sidabruoti, ar tik jų atskiri elementai, reikėtų išsamesnių tyrimų). Jeigu būtų sprendimas atkurti sidabravimą reikėtų koreguoti metodikos 9,10,11 punktus. Dabar metodika parengta remiantis pirmąja išlikusia medienos apdailos danga.

- a) Ypatingos sąlygos:
Ypatingų sąlygų nėra.

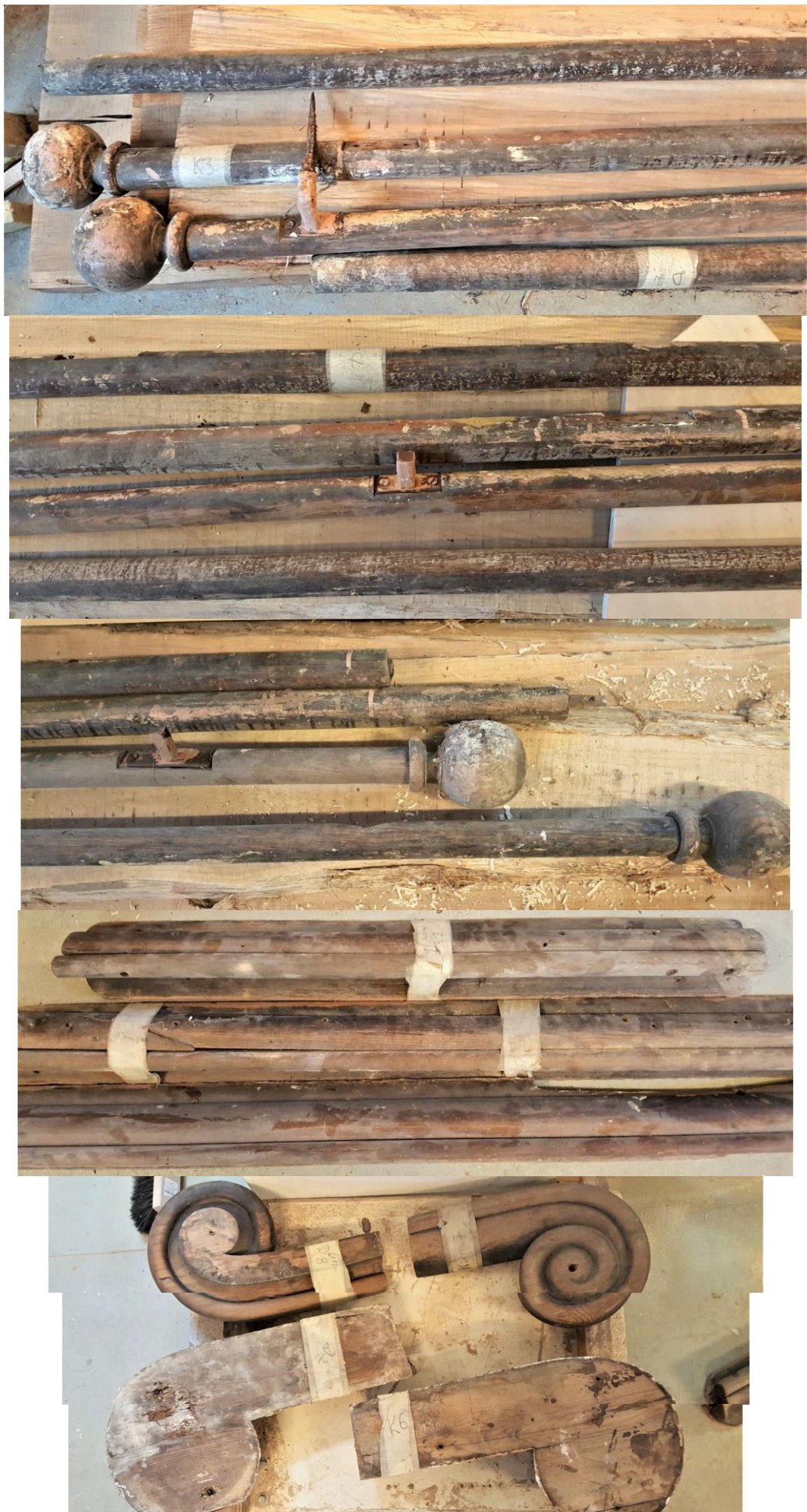
VIII. RESTAURAVIMO PROGRAMOS PAKEITIMAI IR JŲ PAGRINDIMAS

Restauravimo darbų programos pakeitimų nėra.

IX. RESTAURAVIMO DARBŲ EIGA

Eil. Nr.	Darbų eigos aprašymas, nurodant restauravimo metodą, technologiją, receptūrą, medžiagas bei instrumentus, panaudotas iliustracijas	Darbų pradžios ir pabaigos datos.
1	2	3
1	Atlikta foto fiksaciją prieš restauravimą, restauravimo metu ir baigus restauravimo darbus.	2021.05.15 - 08.18
2	Išlaisvėjusios, atsiklijavusios ranktūrių detalės išmontuotos į atskiras dalis. (Prieš išmontuojant detales sužymėtos kad vėliau jas galėtų grąžinti į tas pačias vietas). ir paruoštos konservavimo, restauravimo darbams (ranktūriai aklimatizuoti patalpoje su 18-20°C ir santykinės oro drėgmės 55-60%)	2021.05.17 - 05.21
3	Pašalinti ranktūrių paviršiaus nešvarumai emulsija: distiliuotas vanduo, terpentinas, etilo alkoholis.(30-60-10).	2021.05.19 - 05.22
4	Pašalinti neautentiški dažai, sunykusio lako dangos mechaniškai, naudojant tirpiklių kompresus (etilo alkoholis, acetonas, skalpeliai, gremžtukai).	2021.05.22 - 06.21
5	Medienos paviršiaus nešvarumai (nugarinėje pusėje) nuvalyti preparatų mišiniu: etilo alkoholis-distiliuotas vanduo. 1:1 + 5-6 lašai 25% amoniako ir 5-6 lašai glicerino 100-te ml. mišinio. Mechaniškai pašalintos medienos apnašos, nešvarumų sankaupos esančias medienos plyšiuose, drožinių gilumose, ertmėse (dulkių siurblys, šerinis šepetėlis, skalpelis). Buvę klijai pašalinti mechaniškai prieš tai juos suminkštinus šilto distiliuoto vandens kompresais.	2021.06.21 – 06.30
6	Atkurti neišlikę fragmentai, kompoziciniai elementai pagal išlikusias analogijas. Siekiant pašalinti figūrinių ranktūrių plonai išmodeliuotų kraštų esamas deformacijas ir išvengti tolimesnių deformacijų, figūrinių ranktūrių kraštai pastorinti (dubliuoti) analogiškos medienos juostelėmis 2x2 (cm).	2021.06.30 - 07.10
7	Mediena antiseptikuota purškimo-tepimo būdu (išnaikinti mikrobiologiniai medienos pažeidėjai) Apdorota mediena	2021.07.10 – 07.21

	medžiagomis apsaugančiomis ją nuo pažeidėjų). Naudota antiseptinė priemonė „Asepas 3“.	
8	Ranktūrių atsipalaidavę, atsiklijavę elementai sumontuoti naudojant ąžuolo medienos kaiščius, klijuojama 25% odos (stalių) klėjais. Antiseptikas P-3 Triquart 5% nuo sausų klijų kiekio.	2021 07 21 – 08 01
9	Plyšiai medienoje užtaisyti analogiškos autentiškai medienos intarpais, naudotas glaistas medienai „Multi Purpose Wood Filler“(akrilo pagrindu).	2021 08 01– 08.15
10	Ranktūriai tonuoti (beicuoti). Atkurtas autentiškos spalvos koloritas beicuojant medieną beicu „Furnicolor“ (www.rilak.lv).	2021 08 15– 08 18
11	Ranktūriai padengti apsaugine apdailos danga tungamedžio aliejumi. Gamintojas „aura“ Suomija.	2021 08 18– 08 20
12	Kadangi 2010 metais vykusio laiptinės remonto metu buvo naujai tinkuojamos sienos ir keičiami laiptai ranktūrius grąžinti į tas pačias vietas nėra galimybės, nes montavimo vietos pakito dėl pakitusių laiptų aukščių. Dėl sienų nelygumų ir vengiant sąlyčio su mūro siena kad išvengti medienos deformacijų figūriniai ranktūriai sumontuoti su 2-3 (cm.) atstumu nuo sienos, montavimui naudota medienos masyvo (ąžuolo) kaladėlės 10x10x4 (cm.).	2021 08 20– 08 22

Bendras vaizdas prieš restauravimą

Fragmentai prieš restauravimą ir restauravimo metu

Fragmentai restauravimo metu

Metaliniai elementai

Fragmentai restauravimo metu

Fragmentai restauravimo metu

Fragmentai restauravimo metu

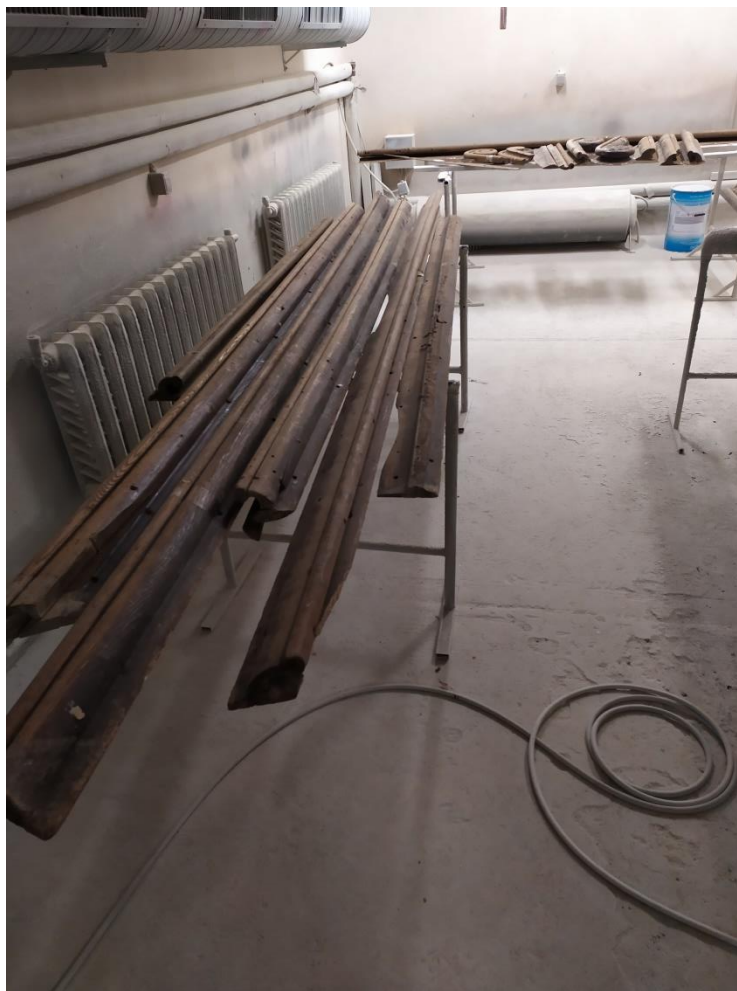
Fragmentai restauravimo metu

Fragmentai restauravimo metu

Fragmentai restauravimo metu

Restauruoti ranktūrių elementai prieš montavimą

Restauruoti ranktūrių elementai prieš montavimą

Ranktūrių montavimas

Restauruoti ranktūriai

XI. ATLIKTŲ DARBŲ REZULTATAI (restauruoto paminklo techninės būklės ir išorės pakitimų aprašymas, atributikos patikslinimas ir kt.)

Pašalinti neautentiški dažų, lako sluoksniai, nešvarumų sankaupos. Atkurti neišlikę drožybės fragmentai. Atkurta neišlikusi apdailos danga. Ranktūriai atgavo autentišką vaizdą.

XIII. PAMINKLO SAUGOJIMO SĄLYGOS (rekomendacijos)

Dulkes, nešvarumų sankaupas valyti, minkštu teptuku arba sausa, minkšta, medvilnine skepetėle, dulkių siurbliu. Pastebėjus ranktūrių pokyčio požymius kviešti atestuotus restauratorius ranktūrių būklei įvertinti.

Paminklas perduotas Šv. Teresės Aušros Vartų Švč Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos koplyčiai. Vilniaus miesto sav., Vilniaus m., Aušros Vartų g. 12

DARBŲ VYKDYTOJAI:

UAB „Restauracijos ir statybos trestas“, organizacijos vadovas direktorius Darius Jonutis

Darbų vadovas Rimantas Žvinys

Restauratoriai ir kiti vykdytojai

Alfonsas Šiaulys, restauratorius ekspertas

Virginijus Stančikas meninių baldų aukščiausios kv. kategorijos restauratorius

Rimantas Lajauskas restauratorius

Mamertas Kamarauskas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistas

Asta Grubinskaitė I-mos kv. kategorijos restauravimo chemijos technologė

XV RESTAURUOTO PAMINKLO BŪKLĒS STEBĒJIMAI

apziuros data	paminklo bukle	vardas, pavarde, pareigos

P. ALFONSAS ŠIAULYS
YRA POLICHROMUOTOS MEDINĖS SKULTŪRŲS
KONSERVATORIUS-RESTAURATORIUS.
MR (S) ALFONSAS ŠIAULYS
IS QUALIFIED AS POLYCHROMED
RESTORER OF THE WOOD SCULPTURE
CATEGORY.

Asmens parašas/Signature of bearer
1995 M. KOVO 24 D.
Išdavimo data/Date of issue

ATŽYMA APIE KVALIFIKACIJOS
SUTEIKIMĄ

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VER-
TYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS 1997.12.09 M.
PROT. NR. 9/28 NUTARIMU
P. A. ŠIAULIUI

PRIPAŽINTA (S)
AUKŠČIAUSIA

KVALIFIKACIJA, GALIOJANTI IKI 2002
M. GRUODŽIO 31 D.

S.ŠALTENIS *[Signature]*
Ministras/Minister

N. RAUCKIENE *[Signature]*
Komisijos pirmininkas

ATŽYMA APIE KVALIFIKACIJOS
SUTEIKIMĄ

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VER-
TYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS 1992.12.09 M.
PROT. NR. 1579/61 NUTARIMU
P. A. ŠIAULIUI

PRIPAŽINTA (S) AUKŠČIAUSIA

KVALIFIKACIJA, GALIOJANTI IKI 1997
M. GRUODŽIO 9 D.

[Signature]
Ministras/Minister

[Signature]
Komisijos pirmininkas

ATŽYMA APIE KVALIFIKACIJOS
SUTEIKIMĄ

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VER-
TYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS 2003.06.12 M.
PROT. NR. 27/46 NUTARIMU
P. A. ŠIAULIUI

PRIPAŽINTA (S) AUKŠČIAUSIA
(POLICHROMUOTOS MEDIS)

KVALIFIKACIJA, GALIOJANTI IKI 2008
M. GRUODŽIO 30 D.

S.ŠALTENIS *[Signature]*
Ministras/Minister

N. RAUCKIENE *[Signature]*
Komisijos pirmininkas

ATŽYMA APIE KVALIFIKACIJOS
SUTEIKIMĄ

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VER-
TYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS 2008.06.19 M.
PROT. NR. 35/54 NUTARIMU
P. A. ŠIAULIUI

PRIPAŽINTA (S) EKSPERTO
(POLICHROMUOTO MEDŽIO)

KVALIFIKACIJA, GALIOJANTI IKI _____
M. NEDETERMINUOTA D.

1. JUČAS *[Signature]*
Ministras/Minister

2. ŠLIOGERIENĖ *[Signature]*
Komisijos pirmininkas

ATŽYMA APIE KVALIFIKACIJOS
SUTEIKIMĄ

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VER-
TYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS _____ M.
_____ NUTARIMU
P. _____

PRIPAŽINTA (S) _____

KVALIFIKACIJA, GALIOJANTI IKI _____
M. _____ D.

Ministras/Minister

Komisijos pirmininkas

P. VIRGINIJUS STANČIKAS
YRA MENINIŲ BALDŲ
KONSERVATORIUS-RESTAURATORIUS
MR (S) VIRGINIJUS STANČIKAS
IS QUALIFIED AS FURNITURE
RESTORER OF THE
CATEGORY.

Asmens parašas/Signature of bearer
2000.07.17
Išdavimo data/Date of issue

ATŽYMA APIE KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMĄ

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VER-
TYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS 2000.06.20 M.
PROT. NR. 18/37 NUTARIMU
P. V. STANČIKUI

PRIPAŽINTA (S) ANTROS
KATEGORIJOS (MENINIAI BALDAI)
KVALIFIKACIJA, GALIOJANTI IKI 2005
M. BIRŽELIO 31 D.

A. BELŠTA

Ministras/Minister

N. RAUCKIENE

Komisijos pirmininkas

ATŽYMA APIE KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMĄ

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VER-
TYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS 2019.06.03 M.
NR. 58/48 NUTARIMU
P. V. STANČIKUI

PRIPAŽINTA (S) AUKŠČIAUSIOSIOS
KAT. MENINIŲ BALDŲ

KVALIFIKACIJA, GALIOJANTI IKI
M. NETERMINUOTAI D.

M. KVIETKAUSKAS

Ministras/Minister

J. SENVAITENE

Komisijos pirmininkas

ATŽYMA APIE KVALIFIKACIJOS SUTEIKIMĄ

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS VER-
TYBIŲ RESTAURATORIŲ ATESTAVIMO
KOMISIJOS _____ M.
_____ NUTARIMU
P. _____

PRIPAŽINTA (S) _____

KVALIFIKACIJA, GALIOJANTI IKI _____

M. _____ D.

Ministras/Minister

Komisijos pirmininkas

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
Prie Kultūros ministerijos

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS
SPECIALISTO ATESTATAS

2014-12-04
Nr. 3048

MAMERTAS KAMARAUSKAS

A. K. 3760322977

VERKLOS KČSIS - TVARKOMŲ PAVELDO APSAUGOS DARBŲ ATLIKIMAS
SPECIALIZACIJA - MIEŽIŲ APDARINYS IS STALŲ GAMINŲ DARBAI
TIRČIA KAT

Atestatas galios iki 2019-12-04
(data)

Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
direktorius

(parašas)

Diana Varnaitė

(vardas ir pavardė)

Atestavimo komisijos pirmininkas

(parašas)

Aušrelė Angelė Rasevičienė

(vardas ir pavardė)

UAB „Restauracijos ir statybos trestas“

M. K. Paco g. 4, LT – 10309, Vilnius

Restauravimo tarybai

2021 m. rugpjūčio 12 d. Nr.21/08/12-1

Prie LR Kultūros ministerijos

DĖL Vilniaus miesto gynybinės sienos Medininkų-Subačiaus vartų dalies, Šv. Teresės bažnyčios ir basųjų karmelitų vienuolyno, Šv. Dvasios cerkvės ir vienuolyno komplekso galerija mediniu ranktūrių R galerijos dalyje “ (U.K. 27325) KONSERVAVIMO IR RESTAURAVIMO DARBŲ PRIĖMIMO

Vilniaus Šv. Teresės. Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos, Gailestingumo Motinos koplyčios klebonas mons. Kęstutis Latoža, vadovaujantis 2020 m. balandžio 30 d. LR Kultūros ministro įsakymo Nr. IV-592 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. IV-331 „Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių tyrimo, konservavimo ir restauravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 34 punktu, sutinka priimti darbus.

Klebonas mons. _____

Kęstutis Latoža

UAB Restauracijos ir statybos trestas

Restauracijos skyriaus vadovas _____

Rimantas Žvinys

Tel. faks. (8 5) 262 17 12

Įm. kodas 302998383
PVM mok. kodas LT100007498613

AB Swedbank
A/s LT 88 7300 0101 3437 3930
Banko kodas 73000